

Distels in de border: sterke soorten voor structuur en biodiversiteit

Isabelle Seffinga selecteert distels die zich in de praktijk bewijzen

Distels worden in beplantingsplannen vaak vermeden. Ze zijn stekelig, lastig in onderhoud of ogen te wild. Toch zijn er binnen het sortiment soorten die zich juist hebben bewezen als sterke en betrouwbare borderplanten. In deze bijdrage laat tuin- en beplantingsontwerper Isabelle Seffinga zien welke distels goed functioneren in ontwerp en beheer. De soorten combineren structuur, insectenwaarde en een robuuste uitstraling.

Auteur: Isabelle Seffinga

De distel heeft een dubbel imago. Veel mensen denken aan ruige bermen en onkruid. De naam Bureau Distel roept daarom niet direct een klassiek beeld op. Toch zit juist daar de kracht. Als ontwerper kijk ik anders naar planten. Ik gebruik soorten die eerst twijfel oproepen, maar later goed blijken te passen. Dat geldt ook voor mijn beplantingsplannen. Ze moeten prikkelen, maar ook kloppen in het geheel. Veel distels hebben een sterke vorm en een lange sierwaarde. Ze bloeien rijk en trekken bijen, hommels en vlinders aan. Na de bloei blijven de zaadhoofden vaak lang staan. Daardoor geven ze ook in de winter structuur aan een beplanting. Planten als *Eryngium* en *Echinops* wortelen diep. Daardoor groeien ze goed op droge grond. Ze blijven stevig en vallen niet snel om. Dat zie je terug in hun uitstraling: helder van vorm, robuust en standvastig. Ook de kleur maakt distels interessant. Denk

aan staalblauw, zilver en zilvergroen. Ze vallen op in de border en geven net wat extra contrast in een beplanting.

Distels zijn bovendien waardevol voor insecten. De bloemen bestaan uit veel kleine bloemetjes, waardoor ze goed bereikbaar zijn voor bijen en andere insecten. Na de bloei ontstaan zaden die vogels aantrekken. Slakken laten het stekelige blad meestal met rust. Een extra pluspunt is het wintersilhouet. De droge bloemhoofden en stengels blijven lang zichtbaar en geven structuur in het winterbeeld.

Waarom distels goed functioneren in beplanting

Wat opvalt aan distels is hun duidelijke vorm. Door hun opgaande groei brengen ze verticale lijnen in een border. Dat zorgt voor ritme tussen planten met een lossere groei, zoals siergrassen

en prairieplanten. Veel soorten kunnen goed tegen droogte. Ze wortelen diep en blijven stevig staan, ook op arme grond. Daardoor zijn ze geschikt voor zonnige borders waar weinig onderhoud gewenst is. In mijn ontwerpen combineer ik ze vaak met *Stipa*, *Panicum*, *Verbena*

en *Perovskia*. Zo ontstaat een beplanting die natuurlijk oogt, maar toch duidelijk van opbouw is.

Misverstande rond distels

Dat distels weinig worden gebruikt, komt vaak

door misverstanden. Niet alle soorten woekeren of zaaien zich sterk uit. Binnen de groep zijn er grote verschillen. Ook de stekels vallen vaak mee. Zeker als je ze niet direct langs paden of zitplekken plant, geven ze weinig problemen. De belangrijkste regel blijft: kies de juiste soort voor

DE TOP 10

1. *Cirsium rivulare 'Atropurpureum'*

Niet-stekende echte distel met roodpurperen bloemhoofden. Een uitzondering binnen deze selectie. Deze distel groeit goed op voedzame, humusrijke grond en mag wat vochtiger staan. Combineert bijzonder goed met *Iris siberica*. De donkerrode bloemen trekken veel insecten aan. 120 centimeter hoog.

2. *Eryngium agavifolium*

Een architectonische plant met stevig blad. Wordt vaak ingezet als accentplant in moderne beplantingen.

3. *Eryngium alpinum*

De Alpenkruisdistel heeft intens blauwe bloemen met grote, langwerpige bloemhoofdjes en staalblauwe omwindselbladen. Het is een opvallende soort voor vooraan in de border. Ondergronds heeft de plant een sterke penwortel, maar hij vraagt wel droge, luchtige en stenige grond en verdraagt geen natte voeten. Ondanks zijn stekelige uiterlijk voelt de bloem verrassend zacht aan.

4. *Eryngium yuccifolium*

Opvallend door het stijve, smalle, agave-achtige blad. De stevige, vertakte bloeiwijze, afgetopt met kleine, krijtwhite, ronde bloemhoofdjes, ziet er lang attractief uit. Geeft structuur, ook buiten de bloei, en past goed in prairieachtige beplantingen, maar is ook als solitair goed te gebruiken.

5. *Eryngium planum 'Blauer Zwerg'*

Een compacte kruisdistel die goed past in kleinere tuinen. Bloeit rijk en behoudt een nette vorm. Opgaande, polvormende plant. Circa 40 tot 50 centimeter hoog. Kan zowel in een gemengde beplanting met bijv. grassen als in groepen worden toegepast. Lange sierwaarde door de lange bloei en lang aanblijvende omwindselbladen met zaadhoofden.

6. *Eryngium giganteum*

De bloemen en zaadhoofden blijven lang decoratief en geven ook in de winter een interessant beeld. Leuk voor de pluktuin en wordt ook gebruikt door bloemisten. Geliefd bij hommels en solitaire bijen. De bloemhoofdjes zijn zilverwit, maar zien er staalblauw uit door de blauwe meeldraadjes die eruit steken. De plant is tweejarig, maar zaait zich rijkelijk uit.

de juiste plek. Op een droge, zonnige standplaats doen veel distels het goed. Op natte of zware grond groeien ze vaak minder goed.

Distels die zich in de praktijk bewijzen
Onderstaande soorten gebruik ik regelmatig in

ontwerpen of heb ik goed zien functioneren.

Reflectie

Distels verdienen meer aandacht in het sortiment van ontwerpers en hoveniers. Ze combineren structuur, stevigheid en ecologische

waarde. Veel soorten doen het goed op droge, zonnige plekken en vragen weinig onderhoud. Door bewust te kiezen voor de juiste soort en standplaats, zijn distels goed in te passen in een border. Ze geven karakter aan de beplanting en dragen bij aan biodiversiteit.

7. *Eryngium bourgatii*

Een sterke kruisdistel voor droge omstandigheden. Het stekelige blad en de blauwgrijze bloemen geven een krachtig grafisch effect.

8. *Echinops bannaticus*

Echinops bannaticus is groter en iets grover dan *Veitch's Blue*. Een robuuste soort met stevige stelen en grotere bloemhoofden. Geschikt voor grotere borders.

9. *Echinops 'Arctic Glow'*

Valt op door het lichtere blad en een frisse uitstraling. De groei blijft relatief compact, waardoor deze cultivar goed past in moderne tuinen en strakkere beplantingen.

10. *Echinops ritro 'Veitch's Blue'*

Een blauwbloeiende cultivar. Bloeit langer dan de soort. Een oude vertrouwde. Het stekelige blad heeft een zilverachtig-witte onderkant en dito stengels. Dit is een opvallend contrast met de rest van de plant. Wordt ong. 100 cm hoog. Voelt wat beheerster en klassieker aan. Combineert goed met *Agastache*, *Salvia*, *Scutellaria incana* of grassen.

Isabelle Seffinga is tuin- en beplantingsontwerper en eigenaar van Bureau Distel. In haar werk staat beplanting centraal. In deze bijdrage voor De Hovenier deelt zij plantselecties uit haar ontwerppraktijk.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!